

PEDRA SECA

Xavier Gual

EMPRESARI @xaviergual

LES COLÒNIES PERDEN L'OLOR I EL FIL

Dissabte passat, la redactora d'aquest diari Dolors Clotet va publicar un magnífic treball sobre l'estat (degradat) de les colònies del Llobregat berguedà. Recomano llegir-lo o rellegir-lo per entendre i saber com s'està desfent el substrat de les històriques ribes dels nostres rius. Són llocs a on hi ha els orígens de molts de nosaltres, quan a aquesta terra tothom treballava a la fàbrica tèxtil o al camp, exceptuant botiguers. Sabem que existeixen, les veiem fugaçment des del cotxe passant per carreteres i autovies però la majoria les desconeix o les ignora. Molts dels edificis estan caient a trossos, excepte honroses excepcions. La situació es fa extensiva a la majoria d'aquestes urbanitzacions antigues a tot el Ter, el Llobregat i el Cardener. El tancament de les fàbriques amb telers i l'abandó progressiu dels pisos d'obres que conformaven la tí-

pica organització social, completada amb l'església i la casa de l'amo, ha deixat molts d'aquests indrets amb aspecte de parc arqueològic, esperant la seva ruïna final. Les construccions no resisteixen soles el pas del temps i la manca de presència humana accelera la seva decadència. Si ens posem en situació de present respecte d'aquests indrets per valorar si cal fer-ne alguna cosa, la historiadora Rosa Serra té clar que no es podran salvar totes. I té raó. Caldrà escollir entre les que mereixen ser mantingudes, per singularitat edificativa o per raons d'utilitat real, sense forçar situacions insostenibles i menys a compte dels pressupostos públics. Les altres caldrà derruir-les i ningú s'hauria d'escandalitzar.

«Qualsevol indústria manufacturera és molt cíclica i vinculada a factors econòmics aliens»

Els projectes de museïtzar alguns dels llocs singulars de Cal Pons i Viladomiu es van poder fer en les èpoques en què es lligaven els gossos amb llonganisses a compte dels diners de tots. Diguem-ho clar. Va ser una forma efectiva de salvar alguns d'aquests immobles i mantenir-los enfront de la decadència. Però el preu pagat va ser alt i la utilitat, o millor dir la rendibilitat, ha estat negativa, amb unes despeses de personal i de manteniment insostenibles que han portat al tancament de molts. A més, les dades de visitants a aquests indrets convertits en museus han estat baixes o pitjor. Algunes d'aquestes obres presenten el mateix patró que el pavelló de poble minúscul del qual l'ajuntament no pot ni assumir la despesa de calefacció malgrat que una administració superior els va regalar la construcció amb inauguració inclosa en època electoral. Són valoracions que cal fer mal-

grat que siguin negatives. Perquè no fer-ho es posar-se la bena als ulls i no reconèixer que aquest model no genera cap retorn dels diners gastats. L'altre factor és que no som diferents d'altres llocs del món. Qualsevol indústria manufacturera és molt cíclica i vinculada a factors econòmics aliens. Detroit i la seva crisi vinculada a la indústria automotriu ha deixat uns paisatges abandonats i decadents molt equivalents als nostres. En aquelles terres, la diferència és que l'acció dels seus ens públics és imperceptible respecte dels nostres. Tot es deixa a la dinàmica dels mercats i del capitalisme. La forma d'enfocar-ho allà lliga amb la compra de Cal Vidal el 2006 per part d'una fir-

«Caldrà escollir entre les que mereixen ser mantingudes, sense forçar situacions insostenibles»

ma estatunidenca anomenada Haines, la qual va abandonar el projecte i la inversió quan la crisi immobiliària va esclatar-nos als morros. Avui, Cal Vidal és un dels llocs que cauen pedra a pedra. Si observem les iniciatives privades que s'han concretat en alguns d'aquells llocs hi trobem indústries petites i mitjanes molt valentes i compromeses que s'han radicant en velles naus que han millorat. I dos projectes d'èxit i projecció. Un és el centre Logos de l'Ametlla de Merola, amb una forta inversió privada i alguna subvenció. L'altre és el Konvent de Cal Rosal, el projecte cultural més trencador dels que s'han fet mai al Berguedà. Tots dos i els que vinguin hauran d'anar trobant el seu encaix enmig dels vidres trencats i les portelles de finestres desmanegades. Hi haurà èxits i fracassos. El model de les colònies és mort, visca les colònies!

NOLENS ALICUI
MOLESTIAM AFFERRE

Joan Soler i Golobart

FLEQUES, PLATAFORMES I DINERS

Fa molt de temps -imagineu-vos si fa anys que jo era més que jovenet- a casa, allà a la Muralla del Carme, aleshores Avenida del Caudillo, em feien anar a la plaça Infants a comprar pa. Allà hi havia la fleca de cal Malet, que encara existeix. Remodelada i amb propietaris nous, aquells van triomfar al món de la medicina, segueixen donant el servei modern del mateix ram de quan jo començava a veure el món per un forat. L'única observació que aleshores s'havia de tenir en compte era el pes de la peça -parlo d'un temps en què un pa de quilo feia mil grams i un de mig en feia cinc-cents- i la seva forma, rodó o de barra. Sabent això, podies anar tranquil a la fleca i demanar un pa de barra o rodó, de quilo o de mig. Eren

temps en què no feia falta cap màster en panificació per anar a comprar l'aliment base. A més, la senyora Malet sempre, com a torna, et donava un tros de coca o una miqueta de pa tallat i acabat de fer, amb una olor especial i un gust impensable avui dia. Ara vas a la fleca i has de saber idiomes, trigonometria i física quàntica per emportar-te'n un panet per a l'entrepà o quelcom similar. No el mateix, però similar, passa amb les televisions. L'època en què jo anava a buscar un pa de quilo a cal Malet a casa feia poc que havien comprat el primer televisor. En blanc i negre, aquell Zenit comprat a cal Casas, al carrer Guimerà, era tota una distracció familiar i de veïnatge. Començaven les emissions a quarts de tres i acabaven als voltants de les dotze amb la imatge

del general i un trosset dels tres himnes de moda aleshores: el *Cara al Sol*, himne de la Falange, l'*Oriamendi*, himne requetè, i la *Marcha de Granaderos*, himne de la sacrosanta reserva espiritual d'Occident: Espanya. Amb el pas del temps, l'oferta es va ampliar. L'UHF, o el segon canal, va trencar la solitud de TVE i molt després altres emissores privades i públiques autonòmiques van configurar una oferta mai pensada de programes i distraccions. Ara, però, hem fet una altra volta al cargol i, a més de la oferta coneguda, hi ha les plataformes televisives de pagament. Tot plegat vol dir que si vols veu-

«Ara vas a la fleca i has de saber idiomes, trigonometria i física quàntica per emportar-te'n un panet per a l'entrepà o similar»

re una televisió mínimament digna, has de tenir al voltant de l'aparell una plantació de descodificadors, similar a una gran lleeneguera i un compte al banc que t'ho permeti. Si no tens tot això, no et servirà de res la TDT, la parabòlica ni les desenes de programes que fan en obert. Tot plegat no val res i, si alguna cosa es pot aprofitar, has de passar per caixa, però no per una, sinó per moltes, i la televisió es transforma en una guardiola sense fons on només pots gaudir del soroll que fan les monedes quan cauen al buit. Mai sents el final. Quina conclusió podem treure d'aquest comentari? Doncs ja ho he dit abans: per anar a comprar pa has de fer un màster en idiomes, en química i en tot el que no tingui res a veure amb la farina, l'aigua, la sal i el llevat, això seria massa fàcil i ens titllarien

d'antics. Nosaltres som moderns i comprem pa laxant, coques amb gust d'arròs i panets de plàstic, perquè l'aparador ha d'estar ple. Pel que fa a les televisions, cada vegada que vulguem veure un partit de futbol haurem d'anar al banc a demanar un crèdit i, si ens interessa una pel·lícula, harem d'anar a Càritas, ja que la distracció és necessària per tenir la gent contenta. Clar que, ben mirat, sortiria més a compte anar a veure el partit en directe, anar a Hollywood al rodatge de la pel·lícula i en arribar a casa fer números. L'alegria que tindrem en veure que ens hem estalviat diners seria inversament proporcional a la satisfacció de les plataformes. Potser aleshores ens farien una oferta digna. Això sí, a canvi d'una permanència de dos anys. No es pot tenir tot.

Visita el
amb
Regió7

Disposen d'entrades per visitar el Museu Nacional d'Art de Catalunya. Hi podreu veure les col·leccions residents del museu, d'art romànic, gòtic, renaixement i barroc, el llegat Cambó, art modern, la col·lecció Thyssen-Bornemisza, la de dibuixos, fotografia, numismàtica, gravats i cartells.

LLOC:
Palau Nacional -Parc de Montjuïc

Passeu per les nostres
oficines i obtindreu
**DUES
ENTRADES
GRATUÏTES**
per subscriptor.
(Oferta limitada)